

Nasjonalt fagskoleråd – Årsrapport 2020

Nasjonalt fagskoleråd er et politisk oppnevnt organ. Nasjonalt fagskoleråd skal gi råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge. Fagskolerådet skal ha et overordnet ansvar og strategisk perspektiv, og arbeide med videreutvikling av fagskolesektoren.

Rådet skal bidra til å utvikle rammer og strategier for fagskoleutdanningen som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og livslang læring.

Dette dokumentet oppsummerer arbeidet i Nasjonalt fagskoleråd i 2020.

Fra 1. januar 2020 til 19. mai ledet Ingeborg Marie Østby Laukvik (NHO) rådet.

Arvid Ellingsen (LO) overtok ledervervet fra 19. mai. 2020.

Rapporten viser rådets prioriterte saker for 2020 og tilhørende aktiviteter.

Vi takker for et godt samarbeid.

Arvid Ellingsen
Leder

Knut Erik Beyer-Arnesen
Nestleder

Sammensettingen for perioden 1. januar til 19. mai 2020

Leder:

Ingeborg Marie Østby Laukvik (NHO)

Nestleder:

Sture Normann Flaaten (RFF)

Forum for fagskoler (FFF):

Kari Mette Winge; Vara: 1: Sigmund Fosse; 2: Olav Slettahjell

Knut Erik Beyer-Arnesen; Vara: 1: Henriette Scharning; 2: Lena Svendheim

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) / Kristne Friskolers Forbund (KFF):

Rieneke Karina J.B. Schilperoort ; Vara: 1: Jan Erik Sundby; 2: John Øivind Eggesbø

Rådet for fylkeskommunale fagskoler (RFF):

Adeline Berntsen Landro

Sture Normann Flaaten

Vara: 1: Gunnbjørg Engehagen; 2: Arne Brenden; 3: Reidar Bøen; 4: Alf G. Furland

KS:

Jorunn Leegaard; Vara: 1: Liv Overaae; 2. Øystein Lorvik Nilsen

Nils Thorbjørn Myhren; Vara: 1: Siri Halsan; 2. Ståle Ertzgaard

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) / Fleksibel utdanning Norge (FuN):

Kari Olstad; Vara: 1: Gro Svennebye; 2. Stian Juell Sandvik

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

Ingeborg Marie Østby Laukvik; Vara: 1: Tone Standal Vesterhus; 2: Sonja Lovise Berg

Jørgen Leegaard; Vara: 1: Svein Harald Larsen; 2. Espen Lynghaug

Virke:

Pål Thygesen; vara: Anne Tingelstad Wøien

LO:

Trude Tinnlund

Arvid Ellingsen

Vara: 1: Benedikte Sterner; 2. Vegard G. Wennesland; 3. Tonje Thorbjørnsen; 4. Chris Gøran

Holstad

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

Utdanningsforbundet:

Tormod Korpås; Vara: 1: Kristin Vik; 2. Anne Yun Rygh

Spekter:

Trond Bergene; Vara: 1: Kari Hoff Okstad; 2: Olav Wendelbo Kvam

YS:

Bente Sjøgaard; Vara: 1: Einar Hanisch; 2: Anne-Gro Årmo

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)

Wictor Østvand Jensen

Thea Tuset

Vara: 1: Vilja Askelund

Sammensettingen for perioden 19. mai – 31.12. 2020

Leder:

Arvid Ellingsen (LO)

Nestleder:

Knut Erik Beyer-Arnesen (FFF)

Forum for fagskoler (FFF):

Knut Erik Beyer-Arnesen og Margrethe Ramsdal

Vara for Ramsdal: 1. Sigmund Fosse; 2. Kari Mette Winge

Vara for Beyer-Arnesen: 1. Hege Britt Johnsen, 2. Ernst Sundt

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) / Kristne Friskolers Forbund (KFF):

Eva Løveid Møster

Vara: 1. Heidi Munthe-Kaas

Rådet for fylkeskommunale fagskoler (RFF):

Adeline Berntsen Landro og Sture Normann Flaaten

Vara for Berntsen Lando: 1. Gunnbjørg Engehagen; 2. Hans Gunnar Hansen

Vara for Flaaten: 1. Alf G. Furland , 2. Gry Ulvedalen

KS:

Liv Overaae og Nina Ellingsen Høiskar

Vara for Overaae: 1. Thomas Volden Åse, 2. Annikken Kjær Haraldsen

Vara for Ellingsen Høiskar: 1. Siri Halsan, 2. Ane Tonette Longseth

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) / Fleksibel utdanning Norge (FuN):

Marthe Dirdal

Vara: 1. Kari Olstad, 2. Thor Alvik

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

Jørgen Leegaard og Målfrid Rønnevik

Vara: 1: Tord Hauge, 2. Espen Lynghaug, 3: Sonja Lovise Berg, 4: Svein Harald Larsen;

Virke:

Pål Thygesen; vara: Anne Tingelstad Wøien

LO:

Trude Tinnlund og Arvid Ellingsen

Vara: 1: Benedikte Sterner; 2. Kristian Iler; 3. Tonje Thorbjørnsen; 4. Chris Gøran Holstad

Utdanningsforbundet:

Tormod Korpås; Vara: 1: Kristin Vik; 2. Anne Yun Rygh

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

Spekter:

Trond Bergene; Vara: 1: Kari Hoff Okstad; 2: Olav Wendelbo Kvam

YS:

Bente Sjøgaard; Vara: 1: Einar Hanisch; 2: Hans Erik Skjeggerud

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)

Wictor Østvand Jensen

Thea Tuset

Vara: 1. Henning Skau, 2. Vilja Askelund

1. Generelt om rådets arbeid i 2020

Nasjonalt fagskoleråd har som ambisjon å være en pådriver for at fagskoleutdanningene skal løse viktige samfunnsmessige kompetansebehov. Rådet skal gi råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge og ha et overordnet ansvar og strategisk perspektiv for å sørge for videreutvikling av høyere yrkesfaglig utdanning.

Som følge av utviklingen i Covid-19 situasjonen har Nasjonalt fagskoleråd tatt en rekke grep for å bistå sektoren og gi myndighetene råd i utfordringene som har oppstått. Leder og nestleder har hatt jevnlig statusmøter med politisk ledelse og administrativ ledelse i Kunnskapsdepartementet, gitt skriftlige innspill og deltatt på ukentlige statusmøter for fagskolesektoren. Rådet har deltatt på jevnlig statusmøter våren 2020 med NOKUT, Kompetanse Norge, UNIT, Diku, ONF, RFF og FFF, og senere månedlige møter med de samme aktørene høsten 2020. I møtene deler aktørene informasjon, i tillegg til å diskutere dagsaktuelle problemstillinger og mulige løsninger.

På grunn av forsinkelser fra Kunnskapsdepartementet ble nytt råd for 2020-2022 først konstituert i rådsmøte i mai 2020. Rådets prioriteringer for perioden ble vedtatt på samme møte. Det har vært høyt aktivitetsnivå og til tross for avkortet tid til å jobbe med prioriteringen har rådet levert på mange av prioriteringene.

I 2020 avholdt rådet 8 rådsmøter, hvorav to ekstraordinære med bakgrunn i Covid-19. To rådsmøter ble avholdt i Oslo, de resterende ble gjennomført digitalt i Zoom.

Kunnskapsdepartementet deltok på tre ordinære rådsmøter (mars, mai og september), i tillegg til det ekstraordinære møtet i mars. Dialogen dreide seg blant annet om kunnskapsgrunnlaget i fagskolesektoren, organisering av sektoren i en pandemi, kapasitet i fagskolesektoren, kompetansereformen og strategi for høyere yrkesfaglig utdanning.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

Rådet har invitert inn eksterne aktører til rådsmøtene for å lære mer om blant annet NOU 2019:25 Med rett til å mestre, kunnskapsgrunnlaget i fagskolesektoren, kompetansereformen og innplassering av høyere yrkesfaglig utdanning i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Nasjonalt fagskoleråd jobbet aktivt med å utvikle sektoren og en rekke arbeidsgrupper har på utredet innspill til politikkutvikling og en rekke hørings svar. I 2020 har arbeidsgruppene vært inntom veiledere for realkompetansevurdering, opptrapping i høyere yrkesfaglig utdanning praktisk pedagogisk utdanning i høyere yrkesfaglig utdanning og har levert ti hørings svar. I tillegg har rådet jobbet med kartlegging av kapasitet i sektoren, etablering av nye fagråd, spilt inn til Kompetanse Norges strategi og strategien for høyere yrkesfaglig utdanning.

Arrangementer

- 11.-12. november arrangerte Diku i samarbeid med Nasjonalt fagskoleråd Fagskolekonferansen 2020 med rundt 200 deltagere.

Prioriterte saker 2020

Nasjonalt fagskoleråd har vedtatt følgende saker som høyt prioritert i 2020:

- Finansiering / Studieplasser
 - a. Opptrappingsplan studieplasser
 - b. Finansiering på et reelt kostnadsnivå
 - c. Finansieringsmodell
 - d. Uttelling for EVU i finansieringsmodellen
- Strukturelle forhold:
 - a. institusjonsakkreditering
 - b. fjerne nedre grense på 30 studiepoeng
 - c. nivå 6 og binært system på lengre sikt
 - d. samordnet opptak
 - e. fleksible overgangen mellom UH og HYU
 - f. European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)
 - g. finansiering av studentombud
- Organisering av fagskolesektoren:
 - a. felles sekretariat for rådet og nasjonale fagråd
 - b. samarbeid rådet og nasjonale fagråd
 - c. etablering av nye fagråd
 - d. revidering av nasjonale studieplaner

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: www.nasjonalt-fagskoleraad

- Kvalitetsutvikling:
 - a. felles portal for kvalitetsindikatorer
 - b. videreutvikle tilstandsrapporten
 - c. Praktisk pedagogisk utdanning for høyer yrkesfaglig utdanning (PPU-HYU)
 - d. felles studieadministrativt system
 - e. frafallsproblematikk
 - f. internasjonalisering
 - g. støtte KD i å etablere nasjonale arenaer for sektoren

Mål 1: Finansiering / studieplasser

Bakgrunn

Arbeidslivet melder gjennom undersøkelser at de har behov for å rekruttere mer arbeidskraft med høyere yrkesfaglig utdanning. Til tross for en økning i antall studieplasser de siste årene, mener Nasjonalt fagskoleråd at styrkingen er for liten i forhold til arbeidslivets behov, og at den manglende planen for opptrapping gir fagskolene dårlige vilkår for langsiktig og strategisk planlegging. For å dekke kompetansebehovet mener Nasjonalt fagskoleråd at det er behov for en opptrappingsplan for studieplasser fram til 2030. En opptrappingsplan vil gi forutsigbarhet for fagskolene. Fagskolene melder også om en underfinansiering i sektoren, noe som gir driftsutfordringer. Nasjonalt fagskoleråd mener det er behov for å se på finansieringsmodellen og jobber mot en finansiering på et reelt kostnadsnivå.

Aktiviteter i 2020:

- Skriftlig og muntlig innspill til statsbudsjettet
- Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet
- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Adressert under Fagskolekonferansen 2020
- Arbeidsgruppe for opptrapping av høyere yrkesfaglig utdanning

Vurdering av måloppnåelse

Nasjonalt fagskoleråd har nedsatt et nasjonalt utvalg som ser på fremtidig vekst og utvikling i høyere yrkesfaglig utdanning. Utvalget har orientert rådet underveis i arbeidet og adresserer underpunktene i dette målet som opptrappingsplan, finansiering og uttelling i etter- og videreutdanning. Et endelig forslag blir presentert på rådsmøte i første halvdel av 2021 og deretter videreformidlet til politisk ledelse.

Nasjonalt fagskoleråd har vært aktive pådrivere til opprettelse av nye studieplasser som trappes opp i 2021. Det kom i tillegg nye studieplasser til industrifagskolen. Det kom ingen nye plasser i statsbudsjettet 2021 slik stortingsflertallet hadde gått inn for med en opptrappingsplan. Arbeidet med å få på plass dette fortsetter.

Rådet anser at målet som:

Delvis oppnådd og jobber videre med prioriteringene i perioden

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Diku er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@diku.no internett: [www.nasjonalt-fagskoleraad](http://www.nasjonalt-fagskoleraad.no)

Mål 2: Strukturelle forhold

Bakgrunn

Det er iverksatt mange tiltak etter fagskolemeldingen i 2017, og mange viktige strukturelle endringer er gjennomført. Det er likevel flere saker som gjenstår, og nye tema som aktualiserer seg etter hvert som sektoren vokser og utvikles. De foreslåtte lovendringene og tilrettelegging for fagskolenes plass i kompetansereformen har vært viktig. Det samme er arbeidet med å tilrettelegge for høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 6, og starten på arbeidet med å revidere kvalifikasjonsrammeverket. Mange fagskoletilbud må skrives ned i nivå for at NOKUT skal kunne akkreditere tilbudene innenfor rammeverket til høyere yrkesfaglig utdanning, selv om kravene til kompetanse er definert av internasjonalt regelverk.

I 2020 ble opptak for de offentlige fagskolene samt noen private gjennomført gjennom Samordna Opptak. Fagskoler melder om gode erfaringer med dette. Jo flere fagskoler som deltar her, jo bedre kunnskap vil vi få om sektoren.

Høsten 2019 kom det krav om studentombud for alle fagskolestudenter. Mange fagskoler har fått på plass midlertidige løsninger i påvente av en nasjonal ordning, men vi ser at flere vurderer å innføre permanente ordninger etter hvert som tiden går uten resultater.

To tiltak fra fagskolemeldingen som ikke har blitt igangsatt tidligere er arbeidet knyttet til overganger mellom høyere yrkesfaglig utdanning og universiteter og høyskoler. Dette arbeidet har nå kommet i gang. NOKUT skal utvikle en veileder, og Diku lyser ut midler for utvikling av ulike modeller.

Aktiviteter i 2020

- Rapport om NKR nivå 6 og høyere yrkesfaglig utdanning
- Dialog og faglig samarbeid med Cedefop ifm rapport om NKR nivå 6
- Arbeidsgruppe for opptrapping av høyere yrkesfaglig utdanning
- Skriftlig og muntlig innspill til statsbudsjettet – inkludert møter med representanter for flere politiske partier i Utdannings- og forskningskomiteen
- Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet
- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Hørings svar – forslag til endringer i fagskoleloven og fagskoleforskriften

Adressert på Fagskolekonferansen 2020

Vurdering av måloppnåelse

Fagskolerådet har lenge jobbet for at fagskoleutdanninger skal innplasseres på korrekt nivå i kvalifikasjonsrammeverket, og at rammeverket skal revideres i sin helhet. Dette arbeidet er nå i gang, og rådet vil følge utviklingen tett for å sikre at resultatet blir i tråd med sektorens behov. Rapporten "Utredning om mulig parallell struktur i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang

læring¹" utarbeid av Technopolis på oppdrag fra NOKUT og publisert av Kunnskapsdepartementet i november 2020 har allerede vært presentert for Fagskolerådet. Rapporten gir et godt kunnskapsgrunnlag som er godt egnet for den videre oppfølgingen.

Fagskolerådet har helt siden kravet om studentombud kom, jobbet gjennom flere kanaler for å få gjennomslag for en nasjonal ombudsordning. Dette har vi enda ikke fått gjennomslag for, og arbeidet fortsetter frem mot revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Rådet anser at målet som:

Delvis oppnådd og jobber videre med prioriteringene i perioden.

Mål 3: Organisering av fagskolesektoren

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd har over flere år jobbet systematisk for å styrke koordineringen av de nasjonale fagrådene. I tillegg har det lenge vært et behov for å oppdatere studieplanene i høyere yrkesfaglig utdanning. Dagens studieplaner er utdaterte og foreldet. Nasjonalt fagskoleråd jobbet aktivt med kvalitet og god koordinering av sektoren og oppdaterte studieplaner er kvalitetshevende faktorer.

Aktiviteter i 2020

- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Møte med Stortingets utdannings- og forskningskomité
- Teams kanaler er opprettet for alle nasjonale fagråd
- Økte ressurser i sekretariatet
- To nye nasjonale fagråd er i oppstartfasen
- Oppstart revidering av nasjonale studieplaner i tekniske fag og helse- og oppvekstfag

Vurdering av måloppnåelse

Rådets klare oppfatning er at en samlokalisering av sekretariatsfunksjonene til de nasjonale fagrådene med Nasjonalt fagskoleråd vil gi best ressursutnyttelse. Det vil også være den mest hensiktsmessige organiseringen for å sikre god koordinering og støtte opp under rådets arbeid. Det vil videreutvikle sektoren og bidra til målene om å gjøre fagskolene til en større og viktigere del av det norske utdanningssystemet, og at en større del av studentene skal ta høyere yrkesfaglig utdanning.

Rådet er meget fornøyd med at revideringen av de nasjonale studieplanene. Dagens planer er dels utdatert og foreldet, og virker derfor mot sin hensikt. Denne revideringen vil bidra til å styrke kvalitetsutviklingen i sektoren, og har vært etterspurt lenge. Arbeidet med dette fortsetter fram til 2022.

¹ https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2020/utredning-om-mulig-parallell-struktur-i-nkr_2020.pdf

Rådet anser målet som:

Oppnådd, men jobber videre med å få på plass økte ressurser til organisering av fagskolesektoren.

Mål 4 Kvalitetsutvikling

Bakgrunn

Høyere yrkesfaglig utdanning skal kjennetegnes av høy kvalitet og sterk relevans for arbeidslivet. Utdanningen skal videreutvikles på egne premisser og i takt med arbeids- og næringslivets behov.

Aktiviteter 2020

- Møter med fagavdelingen i Kunnskapsdepartementet
- Møte med Stortingets utdannings- og forskningskomité
- Arbeidsgruppe og rapport, møter KD
- Medlemskap i det europeiske fagskolenettverket CHAIN5
- Deltatt sammen med ONF og holdt presentasjoner under CHAI5 sin årskonferanse i 2020 i Tallinn
- Rapport om praktisk pedagogisk utdanning for høyere yrkesfaglig utdanning

Vurdering av måloppnåelse

Det er tatt grep for å styrke kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning i løpet av 2020. Rådet bidrar til å videreutvikle tilstandsrapporten for høyere yrkesfaglig utdanning gjennom innspill til Diku.

Rådet har også oversendt en rapport om praktisk pedagogisk utdanning i høyere yrkesfaglig utdanning til Kunnskapsdepartementet.

I tillegg jobber rådet for økt fokus på internasjonalisering som en kvalitetshevende faktor i utdanningen og som gir studentene verdifull kompetanse for fremtiden. Gjennom CHAIN5 medlemskapet har rådet tilgang til informasjon om tilsvarende utdanningsnivå i Europa og bruker dette for å bidra til økt kunnskap om temaet.

Rådet anser at målet som:

Delvis oppnådd og jobber videre med prioriteringene i perioden